

Fordeel af den Ret, som Communalloven allerede nu sikker dem. Derimod maa jeg med Hensyn til Amtsrådsvalgene stadfæste, at der ogsaa efter min Erfaring er fremkommet stærke Anker, og endnu mere angaaende Amtsrådenes Myndighed, navnlig i de reent communale Spørgsmaal eller rettere i Sognecommunerens Virksomhed. Jeg kunde, dersom det ikke førte os for vidt, fremdrage Spørgsmaal, som endog i dette Dieblit ere svævende, og hvor man skulde forbauses over, hvor vidt et Amtsråd kan gaae i at gribe ind i Spørgsmaal, der saa reent vedkomme Sogneens indre Anliggender, at man maa ansee den Tilstand, som er fremkommen ved de nuværende Amtsråds Virksomhed, for langt mere utaaelig end den, der fandtes i Absolutismens Tid. At man altsaa paa dette Omraade kunde trænge til en Reform, er min fulde Overbeviisning; men et andet Spørgsmaal er, om en saadan vilde kunne opnaaes ved dette Lovforslag, som er rettet paa Valgmaaden til eller Sammensætningen af disse communale Institutioner, og dernæst om det kan naaes ad denne Vej. Dette troer jeg rigtignok ikke. Hvad nu for det Første Forandringen i Valgene til Sognerådene angaaer, da troer jeg ikke, at den ærede Forslagsstiller fuldkommen rigtigt har opfattet dette Spørgsmaal. I det Hele taget forekommer det mig, at vi med Hensyn til de overordentlige vigtige Bestemmelser i alle vore Valglove altfor meget have glemt, at Pligten til at foretage en Gjerning medfører med uafviselig Nødvendighed ogsaa Retten til at udføre den. Man synes at have glemt ved Behandlingen af vor Valgløve, at der, hvor Pligten er, maa ogsaa Retten blive; de kunne ikke adskilles, ellers kommer man til Absurditeter. Naar man lægger Pligten over paa visse Samfundsmedlemmer, saa maa ogsaa Retten der være tilstede; disse to Ting kunne ikke adskilles. Naar man altsaa ved Beskatningssystemet og ved de forskjellige Maader, hvorpaa man fordeeler Byrderne paa Folkets forskjellige Medlemmer, lægger disse

i et aldeles ulige Forhold paa den ene Deel af Folket fremfor paa den anden Deel, saa maa man med uafviselig Conseqventis lægge Retten i samme Forhold. Man kan ikke adskille Pligt og Ret, det er en Absurditet. Derfor siger jeg, at, saaledes som Forslagsstilleren her tænker at ville lægge Valgretten til Communerne, er det efter min Mening absurd. Man kan derved komme til Conseqventer, hvor Forholdet kunde stille sig saaledes, at man vil give den fulde Myndighed og Ret til at varetage Interesser, til Personer, til hvilke de i ingen Henseende ere knyttede. Dersom man tænker sig et privat Institut, et eller andet Selskab, der danner sig, hvor et enkelt Medlem har aldeles overveiende Interesser i og Byrder af Selskabets Bestaaen, — han kan f. Ex. eie $\frac{99}{100}$ af Selskabets Actier — og man da siger: Den enkelte Mand, som skal bære næsten hele Byrden og Ansvaret, skal have en forsvindende Indflydelse paa Bestyrelsen, medens derimod Personer, som ikke have nogen Andeel i Ansvar eller Byrden, skulle have Magt til at afgjøre, hvorledes det Hele skal arrangeres, saa er dette absurd. Noget Eignende gjælder for Communen. Den vilkaarligt fastsatte Deling i $\frac{1}{5}$ og $\frac{4}{5}$ er efter min Mening ogsaa greben ud af Luften. Jeg vil sige, hvad jeg allerede ved en tidligere Leilighed har tilladt mig at bringe i Forslag, uden at det fandt noget Gehør, at der, hvor Byrden var, der burde man ogsaa lægge Retten; i samme Forhold, hvori Byrderne hvile paa de Paagældende, maa Retten ogsaa være hos dem. Men for at finde en praktisk Ordning, vil jeg sige, at, dersom dette Spørgsmaal forelaa, og nødvendigtvis skulde afgjøres, maatte man dele de Skatteydende saaledes; at man sagde: de contribuierende Skatteydere deles i 2 Afdelinger, og de 2 Afdelinger vælge hver for sig; i et Sogn, der eier 100 Edr. Hartkorn, vælge de, der eie de 50, det halve Antal Medlemmer, og de, der eie de andre 50, det andet halve. Saa lægger man Retten der, hvor Pligten og Byrderne hvile. Man kunde sige: den høiest-